

انقلاب دارد ادامه پیدا می کند ولی آب دارد بیشتر نخگان را با خود می برد؛ چه آخوند و چه دانشگاهی | ساده ترین تغییرات را به رسمیت نمی شناختیم.

با حضور تقی آزاد ارمکی و ابراهیم فیاض؛

تحلیل جامعه شناسانه آرای مردم در انتخابات ریاست جمهوری انتخابات های 88، 92 و 96 در کافه خبر خبرگزاری خبرآنلاین مورد بحث و بررسی قرار گرفت.

به گزارش اسپادانا خبر، مناظره زنده خبرآنلاین با حضور تقی آزاد ارمکی و ابراهیم فیاض دو جامعه شناس نزدیک به تفکر اصلاح طلبی و اصولگرایی پیرامون تحلیل آراء انتخابات ریاست جمهوری برگزار شد.

در ادامه بخش هایی از این مناظره را بخوانید؛

خبرآنلاین: فضای رقابتی قبل و بعد انتخابات مشخصا بین انتخابات 88 و 96 مقایسه کنیم، چون هر دو انتخابات شاهد دو قطبی بودیم. تحلیل شما از فضای قبل و بعد این دو انتخابات چیست؟

تقی آزاد ارمکی: در این یک دهه باید سه اتفاق مهم سیاسی را مقایسه کنیم. هر سه تای این اتفاقات یعنی انتخابات 88، 92 و 96 پوپولیستی می شود. سرعتی و هیجانی می شود و از قاعده بازی که نظام سیاسی برای خودش تعریف کرده است خارج می شود و خیلی جاها فضای نقد نظام جمهوری اسلامی در می آید. در انتخابات 88 و 96 بازیگرانی که هستند از کلیت نظام جمهوری اسلامی عبور می کنند. خود نظام به چالش کشیده می شود، از روحانیت تا کف زندگی مردم.

این سه حادثه یک تفاوتی دارد. در اولی یعنی سال 88 و 96 گفتمان رقیب گفتمانی است که فقر را بیشتر توجه می شود و مساله اش نقد دولت و ناکارآمدی نظام سیاسی است. مهندس موسی به احمدی نژاد می گوید تو کارایی نداری و سیستم دولت تو فیشل است. 96 هم افراد رقیب روحانی به او می گویند دولت تو فیشل است و خوب نیست و نابسامانی و فقر و را مطرح می کنند.

انتخابات 92 کمی متفاوت است. افرادی که درون نظام هستند و افشاگری درون نظامی می کنند و خلوت درون نظام را به چالش می کشند و یک هیجان اجتماعی ایجاد می شود.

تفاوت دیگر این است که انتخابات 88 و 92 انتخاباتی سیاسی هستند اما انتخابات 96 اجتماعی است. انتخابات 96 بازیگرانش سیاسی بودند ولی بازی اش اجتماعی است. و مفاهیم و موضوعاتی که به چالش کشیده می شود اجتماعی و اقتصادی و فرهنگی است. این به نظرم یک اتفاق کاملا نادری است که در نظام افتاده و انتخابات 96 محل ظهور اجتماعیات و آسیب های اجتماعی است. بحث آسیب ها خیلی مطرح است بحث فقر و دولت ناکارآمد و اشتغال و گرفتاری های اجتماعی و ناامیدی است. انتخابات خیلی ماهیت اجتماعی دارد. یک ذائقه نسبتا مدرنی را شاهد بودیم. من خیلی خوشحال بودم که رای ما دارد تبدیل به اتفاق، منش و رفتار اجتماعی می شود که می تواند منجر به دموکراسی اجتماعی است.

ابراهیم فیاض: ببینید انقلاب دارد ادامه پیدا می کند، ولی آب دارد بیشتر نخبگان را با خود می برد. چه آخوند و چه دانشگاهی. خبرآنلاین: ولی گرایش مردم که تغییر کرده است...

ابراهیم فیاض: نه تغییری نکرده است. البته ما نسل انقلاب می دانیم چرا انقلاب کردیم. الان هم مردم دارند کار انقلابی می کنند ولی نخبگان هستند که آب آنها را می برد. نخبگان محافظه کار شدند. می خواهند راحت کار کنند. ولی نخبگان فکری هم تئوری غربی در ذهن دارند. مردم هستند که در حال کنش و عمل هستند. این سه انتخابات در یک مسیر هستند چه نخبگان احمدی نژاد باشد چه میرحسین موسوی. الان هم روحانی شوکه است.

خبرآنلاین: قالیباف را که نمی بینیم ولی باید شوکه تر باشد.

ابراهیم فیاض: او که حقیقت است، بد اخلاقی که کرد و متأسفانه کسی نقدش نکرد. شهردار تهران ضد شهر و شهروندی بود. مشکل ما بنیادی است. این پارادایم عقب ماندگی در نخبگان از آخوند تا دانشگاهی وجود دارد. این سوالات شما همه وحشت و تهدید است. ولی خبری نیست. مردم در حال زندگی هستند، با جهان امروز همراه می شوند. البته فکر نکنید روحانی رای آورده من می گویم ایرانی ها می خواستند به رقبای روحانی رای ندهند به روحانی رای دادند.

خبرآنلاین: یعنی شما می گوید به نوعی دوقطبی نبود؟

ابراهیم فیاض: نه من دوقطبی ندیدم. یک برج بازی تجاری و نفتی داریم. همه در حال برج بازی نفتی هستند. به همین دلیل هم جالب است. امروز دوم خرداد است. آن روزی که خاتمی و ناطق بودند الان در یک جبهه هستند. اگر یک چیزی دوقطبی بود که نباید با هم باشند.

خبرآنلاین: 20 سال فاصله است

ابراهیم فیاض: اگر دوقطبی بود باید بازتر می شد. ما دوقطبی فکری نداریم. یک تاکتیک و تکنیک است. این انتخابات سرکاری است و همه سرکاریم. من مناظره ها را حاضر نشدم نگاه کنم، درس و کتاب را ول کنم مناظره را ببینم. فقط در لحظه جای خوردن نگاه می کردم چون خالم به هم می خورد.

آزادارمکی: حوزه سیاسی کاملاً دوگانه بود بنابراین وقتی رقبا در مقابل هم قرار گرفتند هدف شان همدیگر بود. اگر دوگانه در انتخابات زاییده نمی شد، این رای به دست نمی آمد. رهبری می گوید مشارکت حداکثری. یعنی تا آخر بروید. وقتی گروه های سیاسی رادیکال می شود، بعضی فکر می کنند جامعه هم رادیکال می شود اما جامعه راه دیگری می رود. چه اتفاقی در جامعه رخ داده که بازی سیاسی می کند. مردم ایران زندگی برایش مهم شده است و هزینه آن را هم می شناسند. سال 57 نمی دانستند امروز می دانند. چون شرایط طوری شده که تولد، تحصیل و ازدواج، کار و مرگ هزینه های زیادی دارد. بنابراین رادیکال نمی شود چون هزینه زندگی اش زیادی می شود.

انتظارات انباشت در جامعه باعث می شود وقتی دوقطبی سیاسی به وجود می آید فوراً می کند. 60 درصد آرا بر اثر بازی جناح های سیاسی است و 40 درصد "نه" به نامزدها است. این باید مورد توجه قرار بگیرد. خیلی زحمت کشیده شده از 22 میلیون رأی گروه های سیاسی رسید به 40 میلیون. یعنی انرژی به بدنه جامعه وارد شد که به تحرک و فکر بیفتند که مبادا چیزی از دست بدهند. بنابراین آمدند و در انتخابات شرکت کردند. شعاری های هر دو نامزدها پوپولیستی است. یک طرف پوپولیست می خواهد از جمهوری اسلامی عبور کند، یک طرف دیگر پوپولیست آن است که می خواهد جمهوری اسلامی را به سامان کند. این دوگانه ظهور کرده است. شعار استقلال آزادی جمهوری اسلامی مطرح شد که هنوز در بحث عدالت و آزادی انباشت انتظارات داریم.

خبرآنلاین: آقای فیاض آیا همچنان آزادی و عدالت در صفریم؟

فیاض: بله، قدرت، سیاست و جامعه را باید دید. زمان استبداد در قدیم قدرت کار می کرد. در انقلاب قدرت تبدیل به سیاست شد و الان موفق شدیم از سیاست به اجتماعی برسیم.

خبرآنلاین: بعد از سی سال در مناظرات کل شاکله نظام زیر سؤال قرار گرفت.

ارمکی: اتفاق خوبی شده است. که جمهوری اسلامی از طریق نیروهای خودش نقد شود. نقد خلوت هایی که در جمهوری اسلامی بود. دیگر فردا اتفاق نمی افتد آدمی نمی تواند پاک باشد اما فردا رادیکالیسم را ارائه دهد. پس باید از این اتفاق تقدیر کرد.

خبرآنلاین: نگرانی از نارضایتی بعد از طرح این مباحث در مناظرات وجود ندارد؟

ارمکی: آقای روحانی متعهد به تحقق بخشیدن شعارهای رقیب است. آقای احمدی نژاد سال 88 نخواست رقیب را به حساب بیاورد و شروع به قلع و قمع کرد. ما نارضایتی های شدیدی در پیش خواهیم داشت اگر همین روال طی شود. قدرت مدیریت و برخورد با مسائل کاهش پیدا خواهد کرد. معتقدم جمهوری اسلامی آنقدر به قدرت رسیده که خودش خودش را نقد می کند یعنی عبور از جمهوری اسلامی فعلی برای مفهوم سازی جمهوری اسلامی جدید دارد شکل می گیرد.

فیاض: قدرت سیاست و جامعه. مهر 88 وسط شلوغی ها بودیم می گفتم ایران و آمریکا مذاکره می کنند. آمریکا با ما راه می آید و می شویم لولو سرخرمن خاورمیانه، همین هم شد. هر اتفاقی بعد داخلی و بعد خارجی دارد. آنچه در داخلی می خواهیم بحث کنیم بحث این است که ساختار داخلی است مردم دارند تجربه می کنند.

ارمکی: امروز فقدان برخورد های رادیکال می تواند به بطن انتظارات جامعه برود. تا دیروز می گفتیم خانواده مهم و خوب است بعد طلاق زد بیرون چون ساده ترین تغییراتش را به رسمیت نمی شناختیم. اگر به رسمیت نشناسیم این انتظارات یک طور دیگری بیرون می زند.

برجسب ها: [انتخابات](#) [1]

[دانشگاه](#) [2]